

ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,  
ОПРЕДЕЛЕНА СЪС ЗАПОВЕД  
№ РД-21-1937/06.11.2023 г.  
НА РЕКТОРА НА ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”

## СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Ангел Йорданов Шопов от Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Гражданско и семейно право“

Относно: дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Гражданско и семейно право“ в Пловдивския университет

Автор на дисертационния труд: Николай Йорданов Павлевчев  
Тема на дисертационния труд: **Прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност**  
Научен ръководител: проф. д-р Григор Найденов Григоров

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно заповед РД-21-1937/06.11.2023 г. на ректора на Пловдивския университет.

### 1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал в катедрата по Гражданскоправни науки на ЮФ на ПУ по докторска програма „Гражданско и семейно право“ съгласно заповед на ректора на ПУ № Р-33-930/28.02.2018 г. Обучението е осъществено в задочна форма през периода 1.03.2018-1.03.2023 г., като включва прекъсване за една година, осъществено по надлежния ред. Отчислен с право на защита със заповед № РД-21-682/28.03.2023 г. на ректора на Пловдивския университет.

Авторът на дисертационния труд г-н Н. Павлевчев е роден през 1991 г. Завършва последователно 164. Гимназия с преподаване на испански език „Мигел де Сервантес” и

ОКС „магистър по право“ в ЮФ на СУ през 2015 г. Проявява се като един от усърдните студенти, имащи сериозни и задълбочени интереси към правните науки – доказват го участията в множество студентски състезания, както и научни конференции за студентско научно творчество, на някои от които съчиненията му се класират на челни места. Владее английски и испански език.

Като студент сътрудничи по специалността в адвокатско бюро, кантора на ЧСИ и на синдик. След дипломирането си е юрисконсулт, от 2017 г. и понастоящем е адвокат. Траен е интересът му към участия в научни форуми и към изследване на въпросите на частното право и по-специално – на несъстоятелността (Н). на аспект от нея е посветена обсъжданата тук дисертация.

Като докторант от 2019 г. насам води упражнения по търговско право и гражданско право обща част в ЮФ на ПУ, от учебната 2023/24 г. – и по облигационно право. До момента докт. Павлевчев има множество публикации в българската правна периодика, както и становища по тълкувателни дела от областта на частното право (публикациите и становищата са 18), съставител на сборници (два със статии от научни конференции и на един - със съдебна практика). По време на докторантурата е издържал успешно докторантските изпити по специалността и по чужд език.

Не на последно място, по време на докторантурата дисертантът е осъществил 2 научни специализации в чужбина (в Института за високи правни изследвания, Лондонски университет (01–30.09.2019 г.), както и в Института „Макс Планк“ - Люксембург (15.01-15.02.2022 г.) в областта на Европейско сравнително дружествено право и право на несъстоятелността.

Обсъждането на дисертационния труд в КГПН в ЮФ на ПУ се е състояло на заседание през м. октомври 2023 г., в резултат на което КС КГПН взема положително решение за откриване на процедура по публична защита.

Приложими по процедурата са редакциите на Закона за развитие на академичния състав на РБ (ЗРАСРБ), Правилника за приложението му (ППЗРАСРБ), които са в сила преди измененията на ЗРАСРБ от ДВ бр. 30 от 3 април 2018 г., както и съответната редакция на Правилника за развитие на академичния състав на ПУ (ПРАСПУ). Приложими към процедурата са и Допълнителните критерии на ЮФ на ПУ за придобиване на ОНС „доктор“ (ДК), въведени съгласно с чл. 30, ал. 2 ПРАСПУ ([https://procedures.uni-plovdiv.bg/docs/requirements\\_uf.pdf](https://procedures.uni-plovdiv.bg/docs/requirements_uf.pdf)).

Предоставен е автореферат и списък на публикациите по темата на дисертацията (4 на брой). Те надхвърлят минимума от три публикации по темата на дисертацията, предвиден от ДК, направени са в специализирани издания с редакционна колегия. Изданията са включени в списъка на НАЦИД.

Предоставен е и списък на другите научни публикации, както и положителна оценка на научния ръководител и др.

**Данните до момента показват, че:**

1. В областта на гражданското и търговското право докт. Павлевчев има богат практически опит и задълбочени теоретични познания. Това е сериозна основа за

неговия интерес, демонстриран от него като изследовател върху посочената област на правната наука;

2. Са изпълнени изискванията, поставени от чл. 6, ал. 1, чл. 7 и 8 ЗРАСРБ, чл. 24, 25 ППЗРАСРБ и ДК - за защита на дисертационен труд за ОНС „доктор по право” кандидатът трябва да притежава ОКС „магистър по право”, да има поне три статии по темата на дисертацията;

3. Са изпълнени изискванията, поставени от чл. 27, ал. 2 – чл. 30 ППЗРАСРБ.

## **2. Обща характеристика на представения дисертационен труд**

Състои се от 204 страници (текст без приложенията) и съдържа 415 бележки под линия. Дисертационният труд е разработен в съответствие с изискванията на чл. 6 ЗРАСРБ, чл. 27 от ППЗРАСРБ и чл. 32 ПРАСПУ - съдържа заглавна страница; съдържание; увод, изложение (четири глави), заключение и списък на използваната литература, като е приложена и изискваната от закона декларация за оригиналност.

Дисертационният труд изследва част от последиците на Н спрямо съдружник, и по-точно - спрямо неговото участие в търговски дружества (УТД). Въпросите на прекратяването на участието на длъжника в ТД поради Н (ПУч или накратко прекратяване на участието) са множество, като засягат едновременно ключови институти най-вече на търговското право и на гражданския процес. Изследват се умело и множество въпроси от други правни отрасли (най-вече на административното и гражданското материално право), както и на икономиката.

Актуалността на труда се потвърждава от факта, че той е първото самостоятелно монографично изследване върху тези последици на Н. Систематизирана е оскъдната и разпръснатата национална уредба, като тя е разгледана критично, през призмата на противоречивата национална съдебна практика и на много богат сравнителноправен инструментариум.

Предмет на труда е уредбата на прекратяване на участието – неговите материално- и процесуалноправни аспекти. Цел на труда е да се разгледат приетите и утвърдени положения в доктрината и практиката за ПУч, да се аргументират собствени тези – там, където до момента няма установени или не могат да бъдат възприети други.

Задачи са проследяването на възможностите за прекратяване на участието в различните ТД, поставено в исторически и сравнителноправен контекст; на фактическите състави и особености на ПУч; на процесуалните проблеми и др.

В библиографията са включени 181 заглавия на български език и на чужди езици. Списъкът с ползвана литература е впечатляващ, като се има предвид големият брой чуждестранна литература, и то на различни езици - английски, испански, италиански, френски и португалски език.

Обсъдена е умело, грижливо и в пълнота българската съдебна практика, както и доктрината, уредбата и практиката на други държави. Прави много добро впечатление познаването в детайли на законодателство, доктрина и практика на държавите от романския правен кръг. Където е нужно, се правят препратки и към законодателството, доктрина и практика на държавите от германския и англосаксонския правен кръг.

### **3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати**

#### **3.1. Обща оценка**

Дисертацията предлага задълбочен анализ на множество проблеми, ключови за дружественото право и правото на Н.

На места дисертантът оспорва вече формулирани тези в местната доктрина, като в повечето случаи отстоява мотивирано своето виждане. Същевременно, дисертантът води научната дискусия обективно, представя другите тези добросъвестно.

Докторантът показва широта на правните си познания, надхвърляща темата на дисертационния труд. Неминуемо, за да се изясни умело ПУч, което много успешно е направено, докт. Павлевчев дозирано, с оглед изискванията на поставената тема, изяснява аспекти от дружественото право и гражданския процес.

Предлаганият на вниманието на НЖ труд има стойността на завършено оригинално правно изследване. Той показва, че неговият автор притежава много задълбочени теоретични знания в областта на правото, както и доказва убедително способността на докт. Павлевчев за самостоятелни научни изследвания.

#### **3.2. По съдържанието на труда (в едър план)**

Уводът очертава актуалността, обхвата и задачите на изследването, както и дава уточнения относно ползваните методи.

В първа глава докт. Павлевчев очертава понятието за УТД. Поставя се знак за равенство между него и членството. Относно членството се застъпва виждането, че не е самостоятелно субективно право поради това, че членството няма единен обект, а инкорпорира отделни „правни възможности“. УТД се характеризира като правоотношение, въз основа на което е изведено и понятието за членствено правоотношение. Много добро впечатление правят страниците от труда, на които авторът изследва с дълбочина *ratio iuris* на уредбата на, както и на *differencia specifica* на УТД.

Убедителен е сравнителноправният преглед на закони, доктрина и практика на държави, предимно от континенталния правен кръг, както и историческият подход. Историческият и сравнителноправният преглед не стоят изолирани, а съпътстват всички точки на анализа, най-често като подкрепят някоя авторова теза или предложение *de lege ferenda*. Заслужава подкрепа например сравнителноправната гледна точка на докторанта, изявявана на различни места в изложението. Според нея дори и германското право да е най-честият източник на рецепция в търговското ни право, по-уместно понякога е сравнението с романския модел поради непълната последователност на националния законодател при възприемането на конкретно правно разрешение (с. 119-120).

Втората глава от труда разглежда проблемите на прекратяването на участието в ТД от съдружника. Анализът е уместна отправна точка при сравнението между резултатите от него и изследването на правилата за разпореждане с имуществени активи от масата на несъстоятелността. Те са подробно анализирани глава трета (при открито производство по Н (ОПН) на длъжника) и четвърта (при обявяване в несъстоятелност на длъжника).

Много сполучлив е подходът, според който поставените въпроси се разглеждат последователно и поотделно при различните видове ТД съгласно уредбата на нашия ТЗ, като се започва от персоналните и се приключва с капиталовите ТД. Отчитат се техните специфични особености и прилики. Има се предвид уредбата и на други, важни закони за търговското право и Н като ГПК, ЗППЦК, ЗТРРЮЛНЦ, ЗОЗ и т.н., включително и на актовете по приложението им (например ППЦД).

Заклучението на дисертацията съдържа обобщаване на резултатите от проведеното изследване. Авторефератът отразява адекватно съдържанието на дисертационния труд, като предоставя и другата обичайно изисквана информация относно процедурата по защитата.

### **3.3. По използваната методология**

В изследването си докт. Павлевчев брави с множество научни методи. Наред с класическите методи на научното изследване (на анализа, на синтеза и др), широко са използвани историческият и сравнителноправният метод.

Доста прилагани са още методът на критичния анализ, системното тълкуване на правните разпоредби, както и правоприлагането по аналогия и методът на *reductio ad absurdum*.

## **4. Оценка на научните и научно-приложни приноси**

Приносите, посочени от дисертанта, съответстват на установеното от мен при прочита на дисертацията. Те са резултат от задълбочените правни познания на докт. Павлевчев, комбинирани с неговия богат практически опит и способност за самостоятелни научни изследвания. Не на последно място, дисертацията съдържа множество добре аргументирани предложения *de lege ferenda*.

Някои от научните и/или научно-приложни приноси в дисертационния труд са:

- дисертацията е първият монографичен труд по ПУч;
- историческите и сравнителноправните аспекти на ПУч са задълбочено анализирани. Изобщо, по ключовите въпроси от труда, чуждестранното национално законодателство, доктрина и практика уместно се съпоставят или сочат редом с българските, на съответното систематично място. В този контекст не е пресилено заключението ми, че докт. Павлевчев е един от най-добрите познавачи на съвременните разрешения на романските правни системи в областта на дружественото право и Н;
- класифицират се и се анализират отделните хипотези на ПУч, при отделните ТД;
- доразвива се доктрината по въпроса за понятието за дейност на предприятието;
- извеждат се имплицитните ограничения за длъжника, настъпващи заради фигурата на синдика;

- паралелно се разглеждат хипотези на уредбата на ТЗ, най-вече по Н, заедно с такива на индивидуалното принудително изпълнение по ГПК.

- систематично се тълкуват често противоречащи си или взаимно изключващи се уредби на ТЗ.

## 5. Критични бележки и препоръки

Те в никакъв случай не омаловажават постигнатите от докт. Павлевчев много добри академични резултати.

5.1. Бих си позволил една препоръка относно връзките с другите правни науки. Рецензираният дисертационен труд е съчинение, което сериозно допринася за развитието на дружественото ни право и правото ни на Н. Те все повече се оформят като (под?)отрасли на българското право, притежават своите специфични черти и понятиен апарат.

На места в изследването (макар и с риск да се увеличи неговият обем) може би е добре да се ползват по-широко постиженията на други клонове на правото. Така например, интересен за дообосноваване е въпросът дали принципът за защита на правата е самостоятелен или е аспект от конституционно прогласеното право на защита на гражданите по чл. 56 Конституцията; ако е последното – как се проектира той спрямо юридическите лица. Друг пример са ситуацияите, в които едно лице може да упражни няколко субективни права в защита на един и същ интерес – уместен е въпросът доколко не сме изправени в хипотеза на конкуренция на притезания.

5.2. Втората препоръка към автора е да включи списък на съкращенията, за да се постигне по-лесна четимост на текста.

5.3. По принцип трудът е написан на стегнат, разбираем и ясен за читателя език. Бих си позволил *три общи* препоръки **относно стила** на научното изследване. **Едната** е за съкращаване на бележки под линия, които са в обем, заемащ повече от 1/3 страница (пример – бел. 238). Текстът става трудно четим. **Втората** е за избягване на думи/изрази, които в контекста могат да се разбират двузначно, като например *частни правоотношения* вместо *частноправни отношения* или *несъстоятелна теза* вместо *неубедителна* и подобни. Другата препоръка е по повод избягването на думи/изрази, които се поставят **едновременно** в шрифт *италик* и **удебелен**. Достатъчно е ползването

на един от двата по-особени шрифта с цел привличане на вниманието на читателя или наблягане на нещо важно от автора. В противен случай се получава своеобразна инфлация на думите, смятани за важни от автора. Същевременно, въздействието спрямо читателя е обратното - той се разконцентрира.

5.4. Добавям още две *общ* препоръки – за съобразяването с нормите на правописа на пълен/кратък член. Другата препоръка е техническа – относно пълното и коректно цитиране на ползвана литература, което на места липсва (бел. 194) или точното посочване на разпоредби – на с. 101 посоченият чл. 507 ТЗ няма ал. 3.

## **6. Заключение**

Представеният за публична защита дисертационен труд на тема „Прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност“ напълно отговаря на изискванията, уредени в чл. 6, ал. 3 ЗРАСРБ, чл. 27 ППЗРАСРБ и чл. 32 ПРАСПУ.

Той съдържа резултати, които представляват оригинален принос в науката, и същевременно показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по специалността, както и способности за самостоятелни научни изследвания.

**Давам своята положителна оценка по смисъла на чл. 10, ал. 1, изр. 2 ЗРАСРБ на защитавания труд, поради което убедено гласувам ЗА даване на ОНС „доктор” на автора на дисертацията Николай Йорданов Павлевчев по докторската програма „Гражданско и семейно право”; професионално направление 3.6. „Право”.**

**Пловдив, 8.01.2024 г.**

**С уважение: .....**

**(доц. д-р Ангел Шопов)**